

Bijlage 4: voorbeeldbrief met zakelijke beschrijving

Aangetekend met handtekening retour

****** (naam)

****** (t.a.v.)

****** (straat)

****** (postcode en plaats)

Onderwerp: Voorkeursrecht op de onroerende zaak gelegen in het ontwikkelingsgebied Centrumkwadraat (voorkeursrechtbeschikking)

Enschede, 14 mei 2024

Geachte directie,

Volgens de Dienst voor het kadaster en de openbare registers bent u eigenaar van het perceel kadastraal bekend gemeente ******, sectie ******, nummer ****** met een grootte van **** m²**.

Voorkeursrechtbeschikking college van burgemeester en wethouders

Op 16 februari 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede besloten om op de bovengenoemde onroerende zaak, gelegen binnen het ontwikkelingsgebied Centrumkwadraat te Enschede voorkeursrecht te vestigen (voorkeursrechtsbeschikking) waarop de artikelen 9.1, tweede lid, 9.4, derde lid, 9.7 tot en met 9.10, 9.12 tot en met 9.21 Omgevingswet en artikel 7.1, eerste lid, Omgevingsbesluit van toepassing zijn. De vestiging had een werkingsduur van drie maanden.

Nieuwe aanwijzing

Op 16 februari 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders tevens besloten een ontwerp Raadsvoorstel en raadsbesluit ter inzage te leggen gericht op een nieuwe (definitieve) aanwijzing van uw onroerende zaak, als grond waarop de artikelen 9.1, eerste lid, sub c, 9.4, derde lid, 9.7 tot en met 9.10, 9.12 tot en met 9.21 Omgevingswet en artikel 7.1, eerste lid, Omgevingsbesluit van toepassing zijn. Met de kennisgevingsbrief van 16 februari 2024 is u het ontwerp raadsvoorstel en raadsbesluit toegezonden en bent u gedurende 6 weken, ingaande 17 februari 2024, in de gelegenheid gesteld uw zienswijzen omtrent het ontwerp raadsvoorstel en raadsbesluit kenbaar te maken. Van die gelegenheid heeft u geen gebruik gemaakt.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 13 mei 2024 overeenkomstig het ontwerp raadsvoorstel en raadsbesluit besloten. Uw onroerende zaak is daarmee (opnieuw), aangewezen als grond waarop de artikelen 9.1, eerste lid, sub c, 9.4, derde lid, 9.7 tot en met 9.10, 9.12 tot en met 9.21 Omgevingswet en artikel 7.1, eerste lid, Omgevingsbesluit van toepassing zijn. Deze aanwijzing heeft een werkingsduur van drie jaar. Als de gemeenteraad binnen de termijn van drie jaar een omgevingsplan, omgevingsvisie of programma vaststelt, kan de aanwijzing worden verlengd.

Ligging, huidig gebruik en toegedachte functie

Het perceel is gelegen aan ******. Aan het perceel wordt de niet-agrarische functie of moderniseringslocatie 'Wonen met de daarbij behorende maatschappelijke, recreatieve voorzieningen, en commerciële kantoren' toegedacht welke functie afwijkt van het huidig gebruik als bedrijvigheid (kantoor). Erf – tuin. Enkelbestemming kantoor. Het perceel is nog niet opgenomen in een (nieuw) omgevingsplan, omgevingsvisie of programma.

Bekendmaking

Op 14 mei 2024 is het voorkeursrecht geregistreerd in de openbare registers van het kadaster. Daardoor treedt het besluit van de gemeenteraad van 14 mei 2024 tot vestiging van het voorkeursrecht op 14 mei 2024 in werking. Daarnaast zal nog publicatie in het gemeenteblad via www.officielebekendmakingen.nl plaatsvinden omstreeks 15 mei 2024 en publicatie in Huis aan Huis Enschede op 22 mei 2024. Dit alles naast bekendmaking door middel van deze kennisgevingbrief.

Gevolgen

Het besluit van de gemeenteraad heeft onder andere tot gevolg dat de aanbiedingsplicht als bedoeld in artikel 9.7 van de Omgevingswet van toepassing blijft. De aanbiedingsplicht houdt in dat de eigenaar van het aangewezen perceel en de rechthebbenden op beperkte rechten, wanneer zij hun (recht op het) eigendom wil verkopen, dit eerst aan de gemeente Enschede te koop moeten aanbieden alvorens verkoop aan een ander mogelijk is. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar de bijgevoegde zakelijke beschrijving en het besluit van de gemeenteraad met bijlagen, hierin staat meer informatie over de inhoud en de betekenis van de vestiging van het voorkeursrecht.

Beweegredenen

Het besluit van de gemeenteraad kan zowel voor u als voor de gemeente Enschede belangrijke gevolgen hebben. Wij hechten er daarom grote waarde aan u, in deze kennisgevingsbrief de beweegredenen van de gemeenteraad te geven. De Wet voorkeursrecht gemeenten is nodig omdat in het hele land, ook in Enschede, steeds vaker bij het bekend worden van nieuwe bouwlocaties onroerende zaken tot onderwerp van speculatie zijn geworden. Op zich is dat begrijpelijk in een vrije markteconomie. Als echter alle onroerende zaken in handen komen van ontwikkelaars en aannemers, dan overheerst bij de hele verdere ontwikkeling van de bouw veelal de winst van de projecten. Dit staat op gespannen voet met de taken van de overheid, die vooral verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de gehele woon- en werkomgeving. Denkt u daarbij aan grondgebruik dat 'niets oplevert', zoals wegen, speelplekken, parkjes en de bescherming van het milieu (ook wel 'duurzaam bouwen' genoemd). Voor het maken van een goede woon-, werk- en winkelomgeving moet er dus een evenwicht zijn tussen overheidsinvloed en ondernemerschap. Het voorkeursrecht is bedoeld om de overheid te steunen bij het kunnen maken van dat evenwicht. De gemeenteraad is ervan overtuigd dat het ontwikkelingsgebied Centrumkwadraat die steun niet kan missen.

Wettelijke vereisten

Het voorkeursrecht mag alleen toegepast worden als het feitelijk gebruik van de onroerende zaak afwijkt van de toekomstige, niet-agrarische, functie of een moderniseringslocatie is toegedacht. In dit kader is van belang dat van een functiewijziging volgens de wetsgeschiedenis en rechtspraak eveneens sprake is wanneer de toekomstige functie voorziet in een vergelijkbaar, maar beter of intensiever gebruik dan het bestaande gebruik. Zodra aan deze vereisten niet meer wordt voldaan moet de gemeenteraad het besluit tot vestiging van het voorkeursrecht op de onroerende zaak doen vervallen. Indien u van mening bent dat zij dit niet tijdig doen, kunt u de gemeenteraad verzoeken de aanwijzing te doen vervallen.

Ter inzage legging

Het besluit van de gemeenteraad d.d. 13 mei 2024 ligt samen met het bij het besluit behorende kadastrale overzicht (bestaande uit een kaart en lijst van de onroerende zaken waarop het besluit betrekking heeft, vermeldende de kadastrale aanduiding, de grootte en de namen van de eigenaren en van de rechthebbenden op de beperkte rechten waaraan de onroerende zaak/zaken is/zijn onderworpen volgens de kadastrale registratie d.d. 30 januari 2024 met ingang van 15 mei 2024 gedurende zes weken voor een ieder kosteloos ter inzage. Wilt u de stukken inzien, neem dan contact met ons op. Dit kan digitaal via juristengpo@enschede.nl of telefonisch via nummer 053 481 81 81. U kunt de stukken dan digitaal toegestuurd krijgen, of op afspraak inzien bij de balie van het Stadskantoor.

Bezwaar, voorlopige voorziening en beroep

Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kunt u gedurende een termijn van zes weken ingaande op 15 mei 2024 (de dag na inschrijving in het openbaar register van het kadaster) een bezwaarschrift indienen tegen het besluit van de gemeenteraad. In het door u ondertekende bezwaarschrift moet worden opgenomen:

- De naam en het adres van de belanghebbende;
- De datum;
- Een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht; en
- De gronden van het bezwaar (de motivering).

Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de gemeenteraad van de gemeente Enschede, ter attentie van afdeling Gebieds- en Projectontwikkeling, Postbus 20, 7500 AA Enschede.

Bijlage Zakelijke beschrijving van de betekenis van de vestiging van het voorkeursrecht (behorende bij kennisgevingsbrief d.d. 14 mei 2024)

Wet voorkeursrecht gemeenten

In de brief d.d. 16 februari 2024 heeft u kennis kunnen nemen van het besluit en de motivatie van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede om een voorkeursrecht te vestigen op een onroerende zaak gelegen in het ontwikkelingsgebied Centrumkwadraat te Enschede. U bent eigenaar van deze onroerende zaak. Deze aanwijzing heeft voor u en voor de gemeente Enschede belangrijke gevolgen. Deze gevolgen zijn in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit vastgelegd.

Deze bijlage geeft een overzicht van de belangrijkste rechten en plichten, zoals die vanaf de datum van inwerkingtreding van het besluit van burgemeester en wethouders tussen u en de gemeente Enschede gelden nu op uw onroerende zaak voorkeursrecht is gevestigd.

Betekenis van het besluit

Het besluit tot vestiging van het voorkeursrecht op uw onroerende zaak krijgt voor u betekenis op het moment dat u van plan bent om (uw rechten daarop) te verkopen. In juridische termen wordt hieronder in dit verband verstaan: de overdracht in eigendom of de toebedeling van een onroerende zaak, alsmede de overdracht of de toebedeling dan wel de vestiging van een recht van opstal, erfpacht, beklemming of vruchtgebruik.

Als u wilt verkopen, bent u namelijk voortaan verplicht uw (rechten op de) onroerende zaak eerst aan de gemeente te koop aan te bieden, tenzij er een uitzonderingsgrond bestaat. Alleen als de gemeente niet op uw aanbod ingaat, mag u uw (rechten op de) onroerende zaak aan anderen verkopen. Doet u dit niet, dan zal de overdracht (het transport) aan een ander dan de gemeente door de notaris geweigerd worden. Onder elke transportakte moet namelijk een verklaring van de notaris worden opgenomen, dat op de betreffende onroerende zaak/zaken geen voorkeursrecht rust en zo dit wel het geval is, dat dan de verkoop niet in strijd met de Omgevingswet plaatsvindt. De levering van de verkochte onroerende zaak aan een ander dan de gemeente kan dan dus niet plaatsvinden en dit kan wellicht voor die ander aanleiding zijn u om u te verzoeken om een vergoeding van mogelijke schade.

Uitzonderingen

Op de verplichting tot aanbidding van uw (rechten op de) onroerende zaak aan de gemeente bestaat een aantal uitzonderingen, die in artikel 9.8 tot en met 9.10 van de Omgevingswet zijn opgenomen.

Uitzonderingen op de plicht om uw (rechten op de) onroerende zaak eerst aan de gemeente aan te bieden, zijn onder meer:

- Koopovereenkomsten met familieleden tot in de 2e graad;
- Overeenkomsten aangaande de verdeling van een huwelijksgemeenschap of een nalatenschap;
- Een uiterste wilsbeschikking;
- Een overeenkomst met de Staat, een provincie, een waterschap of een door de Minister aan te wijzen publiekrechtelijk lichaam of in het openbaar belang werkzame rechtspersoon;
- Vóór de datum van inwerkingtreding van het voorkeursrecht in de openbare registers ingeschreven koopovereenkomsten of in een akte vervatte optieovereenkomsten (deze optieovereenkomsten dienen de naam van de koper en de verkoopprijs te bevatten en de vervreemding dient te geschieden binnen zes maanden na de dag waarop de overeenkomst is ingeschreven in de openbare registers);
- Een executoriale verkoop;
- Het voorkeursrecht van de pachter (alleen van toepassing als het een aanwijzing ingevolge artikel 9.1, eerste lid, onder c, of tweede lid van de Omgevingswet betreft).

Aanbiedingsprocedure

In hoofdlijnen ziet de aanbiedingsprocedure er als volgt uit:

1. De vervreemder biedt het goed aan de gemeente aan (de opgave);
2. De gemeente geeft aan of zij al dan niet wenst te kopen;
3. Indien de gemeente wenst aan te kopen: onderhandeling door de vervreemder en de gemeente;
4. Indien partijen er in onderhandeling niet uitkomen: rechterlijke prijsbepaling procedure;

5. Uitspraak rechter over de prijs;
6. Aparte procedure ter vaststelling aankoopplicht gemeente bij bijzondere persoonlijke omstandigheden van de vervreemder.

1. Wijze van aanbieden

Indien u voornemens bent uw (rechten op de) onroerende zaak geheel of gedeeltelijk te verkopen, moet u de gemeente hiervan schriftelijk bij aangetekende een opgave doen, onder vermelding van de kadastrale gegevens en oppervlakte(n) zoals die in de kennisgevingsbrief van 14 mei 2024 zijn genoemd.

Indien de (rechten op de) onroerende zaak ten dele in de aanwijzing is opgenomen en onderdeel uitmaakt van een complex van onroerende zaken dat een samenhangend geheel vormt en u dit gehele complex wilt verkopen, dan kunt u dit in uw opgave aan de gemeente vermelden en daarbij eisen dat de gemeente het gehele door u aangeboden pakket koopt. Indien de onroerende zaak als onderdeel van een bedrijf of onderneming wordt benut, geldt eveneens dat u dit in uw opgave aan de gemeente kunt vermelden en dat u van de gemeente kunt eisen dat zij het bedrijf of onderneming in haar besluit betreft.

Betreft aldus uw aanbod aan de gemeente meer dan slechts de (rechten op de) onroerende zaak waarop het voorkeursrecht is gevestigd en ziet de gemeente af van de uitoefening van haar voorkeursrecht, dan heeft u gedurende twee jaren, na een zodanig bericht, de vrijheid het totale door u aan de gemeente aangeboden pakket van onroerende zaken en/of de daarop rustende beperkte rechten aan een ander te verkopen. Brengt u na de afwijzing door de gemeente alsnog een splitsing aan in het door u aangeboden pakket en wenst u dit gedeeltelijk of in delen over te dragen, dan blijft u verplicht de gemeente in de gelegenheid te stellen als eerste te verwerven, althans voor zover het de aangewezen onroerende zaak/zaken betreft. U moet dan dus opnieuw bij aangetekende brief een schriftelijke opgave aan burgemeester en wethouders doen. Wat betreft de niet onder het voorkeursrecht vallende (rechten op de) onroerende zaak/zaken van het totale pakket geldt deze verplichting niet. U kunt deze (rechten op de) onroerende zaak/zaken zonder meer verkopen.

2. Beginselbesluit van de gemeente

Na ontvangst van uw opgave moeten burgemeester en wethouders binnen zes weken de beslissing nemen of zij met u willen onderhandelen en u hiervan in kennis stellen. Overschrijden burgemeester en wethouders deze termijn of delen zij u binnen deze termijn mede, dat zij in uw opgave niet geïnteresseerd zijn, dan mag u gedurende twee jaren na verloop van die termijn respectievelijk na bedoelde mededeling de door u eerst aan de gemeente aangeboden (rechten op de) onroerende zaak/zaken aan een ander verkopen. Delen burgemeester en wethouders u mede, dat zij wel op uw aanbod willen ingaan en daartoe een zogenaamd beginselbesluit tot aankoop hebben genomen, dan kunt u verder met de gemeente onderhandelen.

3. De onderhandelingen

Wanneer de gemeente in beginsel heeft aangegeven te willen aankopen, kunnen de onderhandelingen beginnen.

4. Prijsadvies

Als de gemeente naar uw mening te lang op zich laat wachten met het doen van een bod, of als de onderhandelingen naar uw mening te traag verlopen, bijvoorbeeld omdat de gemeente in uw ogen niet genoeg wil betalen, dan kunt u ten alle tijde door middel van een schriftelijk verzoek aan burgemeester en wethouders om een deskundigenadvies over de prijs vragen. Burgemeester en wethouders moeten uw verzoek binnen vier weken aan de rechtbank overbrengen, die vervolgens één of meer deskundigen benoemt. Van dit deskundigenadvies over de prijs krijgt u een afschrift. Burgemeester en wethouders kunnen er ook voor kiezen om geen verzoek bij de rechter in te dienen. Als zij geen verzoek bij de rechter indienen, of zij doen dit te laat, dan kunt u aan een ieder gedurende twee jaren vervreemden.

Voor de prijsbepalingsprocedure bij de rechtbank geldt dat de rechtbank altijd één of meer deskundigen dient te benoemen om advies aan de rechtbank uit te brengen over de prijs. Zij onderzoeken ten behoeve van hun advies de ligging en gesteldheid van de onroerende zaak. Dit leidt ertoe dat de prijs dezelfde is die bij veronderstelde verkoop in het vrije commerciële verkeer tussen een redelijk handelende koper en vervreemder tot stand zou zijn gekomen.

De kosten van de procedure voor de rechtbank zijn in beginsel voor de gemeente; de rechter kan echter besluiten om de kosten te compenseren.

Na oplevering van het deskundigenadvies en vóór de eindbeschikking van de rechter kan de gemeente er voor kiezen van de koop af te zien. De gemeente kan de verzoekschriftprocedure tussentijds beëindigen door haar verzoek in te trekken. Beëindigt de gemeente de verzoekschriftprocedure dan kunt u wederom gedurende twee jaar aan een ieder verkopen. De rechtbank beslist na intrekking van het verzoek door burgemeester en wethouders nog wel over de kostenverdeling.

5. Uitspraak rechter

De rechtbank moet in beginsel binnen zes maanden uitspraak doen. De gemeente is gedurende drie maanden na het onherroepelijk worden van de eindbeschikking van de rechter gehouden om aan de overdracht van de (rechten op de) onroerende zaak/zaken mee te werken. De vervreemder is na de gerechtelijke procedure niet verplicht om zijn (rechten op de) onroerende zaak/zaken over te dragen. De Omgevingswet gaat immers steeds uit van de vrijheid voor de vervreemder om tot verkoop te beslissen. Doet de vervreemder echter niet tijdig (binnen die drie maanden) een beroep op de medewerkingsplicht van de gemeente dan blijft het voorkeursrecht gelden en vervalt de plicht van de gemeente om mee te werken aan de overdracht.

6. Aparte procedure

Daarnaast bestaat er een andere aparte procedure voor de eigenaar en/of de rechthebbenden op de beperkte rechten waaraan die zaken zijn onderworpen om te proberen de gemeente te verplichten de betreffende (rechten op) onroerende zaak/zaken aan te kopen en af te nemen. Het artikel ziet op de situatie dat de (rechten op de) onroerende zaak/zaken zijn aangeboden aan de gemeente, maar de gemeente, ondanks een aanvankelijk positief beginselbesluit, later in de procedure toch afhaakt. De eigenaar en/of de rechthebbenden op de beperkte rechten waaraan die zaken zijn onderworpen kan dan in die situatie een verzoek indienen bij de rechtbank om te bepalen dat de gemeente de (rechten op de) onroerende zaak/zaken afneemt wegens 'bijzondere persoonlijke omstandigheden' van de eigenaar en/of de rechthebbenden op de beperkte rechten waaraan die zaken zijn onderworpen.

De Omgevingswet schrijft in artikel 9.18, tweede lid, Omgevingswet voor dat er drie momenten zijn waar op de eigenaar en/of de rechthebbenden op de beperkte rechten waaraan die zaken zijn onderworpen het verzoek kan doen:

- Indien na een verzoek om een prijsadvies van de rechtbank de gemeente weigert om het verzoek in te dienen bij de rechtbank; dan wel
- De termijn laat verstrijken waarbinnen zij het verzoek aan de rechtbank had moeten doen; of
- Indien de gemeente het verzoek om een prijsadvies wel aan de rechtbank heeft gedaan, maar het verzoek intrekt voordat er een eindbeschikking is genomen door de rechtbank.

De termijnen zijn bindend

De hiervoor genoemde termijnen, die burgemeester en wethouders in acht moeten nemen zijn voor u van belang. Worden deze termijnen namelijk overschreden, dan houdt dit in, dat u gedurende twee jaren na afloop van de termijn de door u aan de gemeente aangeboden (rechten op de) onroerende zaak/zaken aan anderen mag verkopen.

Wanneer u wilt dat de gemeente koopt

Indien u er belang bij heeft de aangeboden (rechten op de) onroerende zaak/zaken juist wel aan de gemeente te verkopen, kunt u de rechtbank van Overijssel verzoeken de gemeente daartoe te dwingen. U kunt dit eveneens doen wanneer burgemeester en wethouders u binnen de termijn van vier weken van dagtekening van het deskundigenadvies hebben bericht dat de gemeente van de aankoop afziet. Zo'n verzoek aan de rechtbank moet schriftelijk en met redenen omkleed binnen twee maanden na de termijnoverschrijding of na het negatief bericht van de gemeente worden ingediend. Ingeval de rechtbank uw verzoek afwijst, heeft u gedurende twee jaren na deze afwijzende beschikking de vrijheid de door u aangeboden (rechten op de) onroerende zaak/zaken aan anderen te verkopen.

Ingeval de rechtbank met uw verzoek instemt, is de gemeente verplicht binnen drie maanden na de beschikking van de rechtbank mee te werken aan de overdracht, tegen betaling van de bij die beschikking bepaalde prijs. U dient, indien u althans nog steeds aan de gemeente wenst te verkopen, schriftelijk de wens hiertoe te kennen te geven. Heeft u zelf de beschikking van de rechtbank uitgelokt

na termijnoverschrijding door de gemeente, of na het bericht van de gemeente dat zij na het deskundigenadvies niet tot aankoop wenst over te gaan, dan dient u uw recht op medewerking van de gemeente zelf 'in rechte of buiten rechte bij exploit' bekend te maken. Dit betekent dat u zich tot een advocaat of tot een deurwaarder moet wenden.

Alle correspondentie aangetekend versturen

Uit het vorenstaande is wel gebleken, dat inachtneming van de voorgeschreven termijnen voor u en voor de gemeente van groot belang is. Om de bewijskracht te verzekeren dient dan ook alle correspondentie tussen u en de gemeente aangetekend te worden verzonden.